

T.C.
İSTANBUL MEDENİYET ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

TEZ YAZIM KILAVUZU

Bu kılavuz, İstanbul Medeniyet Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsünde öğrenim gören öğrencilerin, tez çalışmalarını raporlaştırmaları sürecinde dikkat etmeleri gereken konuları açıklamak ve tezin sahip olması gereken asgari özellikleri belirlemek amacıyla hazırlanmıştır. Kılavuz hazırlanarak yapılacak bilimsel çalışmaların niteliğinin artmasına katkı sağlamak hedeflenmiştir.

Mayıs 2018

İÇİNDEKİLER

İçindekiler.....	2
1. Bilimsel Araştırmalarda Etik Konular ve Aşırma [İntihal]	3
2. Genel Biçim ve Yazım Kuralları	
2.1 Kâğıt Boyu, Gramajı ve Baskı Kalitesi	5
2.2 Kenar Boşlukları.....	5
2.3 Yazı Tipi, Stili, Boyu ve Satır Aralığı	5
2.4 Sayfa Numarası.....	5
2.5 Paragraf.....	6
2.6 Başlık Düzeni.....	6
2.7 Tablo ve Şekiller.....	6
2.8 Denklemler	8
2.9 Ciltleme.....	8
2.10 Tezin Sırt Yazısı	8
2.11 Tez başlığı.....	8
3. Kaynak Gösterme	8
3.1 Metin İçinde Kaynak Gösterme.....	9
3.2 Metin Altında Kaynak Gösterme.....	11
4. Tezin Sunuş Sırası: Özel Sayfalar, Bölümler ve Başlıklar	14
4.1 Dış Kapak	14
4.2 İç Kapak	14
4.3 Bildirim.....	14
4.4 Jüri Üyelerinin İmza Sayfası.....	14
4.5 Önsöz (ve varsa Teşekkür)	14
4.6 Türkçe Özet	14
4.7 İngilizce Özet.....	15
4.8 İthaf	15
4.9 İçindekiler.....	15
4.10 Tablolar Listesi	15
4.11 Şekiller Listesi.....	15
4.12 Diyaloglar Listesi	15
5. Tezin Metin Kısmı.....	15
5.1 Giriş.....	16
5.1.1 Problem ya da Amaç	16
5.1.2 Alt Problem(ler) ya da Denenceler.....	17
5.1.3 Önem	17
5.1.4 Varsayımlar	17
5.1.5 Sınırlılıklar.....	17
5.1.6 Tanımlar	17
5.1.7 Simgeler ve Kısaltmalar	18
5.2. Araştırmanın Kuramsal Çerçevesi ve İlgili Araştırmalar	19
5.2.1 Araştırmanın Kuramsal Çerçevesi.....	19
5.2.2 İlgili Araştırmalar	19
5.2.3 Alanyazın Taramasının Sonucu.....	19

5. 3. Yöntem	19
5.3.1 Araştırma Modeli.....	19
5.3.2 Evren ve Örneklem / Katılımcılar / Çalışma Grubu	19
5.3.3 Veri Toplama Araçları.....	19
5.3.4 Verilerin Toplanması.....	20
5. 3.5 Verilerin Analizi	20
5.5. 4. Bulgular	20
5.5. 5.Tartışma, Sonuç ve Öneriler	21
5.5.1 Tartışma.....	21
5.5.2 Sonuçlar.....	21
5.5.3 Öneriler.....	21
5.5.3.1. Araştırma Sonuçlarına Dayalı Öneriler	21
5.5.3.2. İleride Yapılabilecek Araştırmalara Yönelik Öneriler.....	21
6. Kaynakça.....	21
7. Ekler	26
8. Özgeçmiş ve İletişim Bilgisi	26
9. Savunma Öncesi Tezin Gözden Geçirilmesi	26
11. Kaynakça.....	28
Ek 1- Tez Sırtı Örneği	29
Ek 2- Dış ve İç Kapak Örneği	30
Ek 3- Bildirim Sayfası Örneği.....	31
Ek 4- Jüri Üyelerinin Bildirim Sayfası Örneği.....	32
Ek 5- Özet Örneği	33
Ek 6- İçindekiler Listesi Örneği	34

1. BİLİMSEL ARAŞTIRMALARDA ETİK VE AŞIRMA (İNTİHAL)

Bilimsel araştırma yapmanın amacı bilimsel bilgi elde edebilmektir. Ancak bu süreçte bilerek veya bilmeyerek bazı yanlışlar yapılmaktadır. Bu durum bilimsel araştırmanın hem sürecini hem de sonuçlarını olumsuz etkilemekte ve araştırmadan elde edilen bulguların kullanılmasını kuşkulu hale getirmektedir. Ayrıca bazı yanlışlıklar cezai müeyyideleri gerektirebilir. İster bilinçli isterse farkında olmadan gerçekleşsin bilimsel araştırmalarda yapılan hataların sonuçları zor telafi edilir. Nedeni ne olursa olsun sonlandırılmış bir bilimsel çalışma (tez, makale, kitap, rapor vb.), ilgili araştırmayı yapan kişinin sorumluluğunu üstlendiği kalıcı bir üründür. Bu nedenle araştırmacı, çalışmasının tüm aşamalarında bilimsel ve etik kurallara uymalıdır.

Yüksek lisans ve doktora tezlerinde bilimsel ve etik problemlerle karşılaşmak mümkündür. Bu nedenle aşağıda sıralanan etik ihlaller dikkatle okunmalı ve çalışmalar yürütülürken ve raporlanırken bu hataların yapılmamasına dikkat edilmedir (Üniversiteler Arası Kurul [ÜAK], t.y.):

1. Aşırma: Başkalarının fikirlerini, yöntemlerini, verilerini, uygulamalarını, yazılarını, yapıtlarını ve şekillerini, sahiplerine bilimsel kurallara uygun biçimde atıf yapmadan kısmen veya tamamen kendisininmiş gibi sunmak. Yabancı dilden kitap makale vb. tercüme ederek kendi yazmış gibi basmak.

2. Sahtecilik: Sunulan veya yayınlanan belgeyi gerçeğe aykırı olarak düzenlemek, bir belgeyi değiştirmek veya gerçeğe aykırı belgeyi bilerek kullanmak, araştırmaya dayanmayan veriler üretmek, bunları rapor etmek veya yayımlamak; yapılmamış bir araştırmayı yapılmış gibi göstermek.

3. Çarpıtma: Araştırma kayıtları ve elde edilen verileri tahrif etmek, araştırmada kullanılmayan yöntem, cihaz ve materyalleri kullanılmış gibi göstermek, araştırma hipotezine uygun olmayan verileri değerlendirmeye almamak, ilgili teori veya varsayımlara uydurmak için veriler ve/veya sonuçlarla oynamak.

4. Çoklama: Bir araştırmanın aynı sonuçlarını birden fazla dergiye yayın için göndermek veya yayımlamak. (Yayın içeriğinin birden fazla uzmanlık alanını ilgilendirdiği, yayının farklı bir dilde yayınlanmasında yarar görüldüğü gibi durumlarda her iki yayın kuruluşundan onay almak koşuluyla yayın tekrarı kabul edilebilir.)

5. Dilimleme: Bir araştırmanın sonuçlarını araştırmanın bütünlüğünü bozacak şekilde ve uygun olmayan biçimde parçalara ayırarak çok sayıda yayın yapmak.

6. Haksız yazarlık: Aktif katkısı olmayan kişileri yazarlar arasına dâhil etmek, aktif katkısı bulunduğu halde bu kişileri yazarlar arasına katmamak, yazar sıralamasını gerekçesiz ve uygun olmayan bir biçimde değiştirmek. (Yazarlık Hakkı, çalışmanın tasarımında; veri toplanması, analizi veya değerlendirilmesinde; yazımında katkı vermiş olmayı gerektirir. Başkalarının çalışmasına sadece yazım aşamasında katkıda bulunmak yazarlık hakkı doğurmaz).

Yukarıda belirtilenlerin yanı sıra bilimsel kurallara uymadan makul ölçüleri aşan alıntılar yapmak, destek alınarak yürütülen araştırmaların yayınlarında destek veren kişi, kurum veya kuruluşlar ile onların araştırmadaki katkılarını açık bir biçimde belirtmemek, denekler üzerinde yapılan araştırmalarda etik kurallara uymamak, yayınlarında katılımcı ve/veya hasta haklarına saygı göstermemek gibi unsurlar da etik kuralları ihlal kapsamında değerlendirilmektedir (ÜAK, t.y.).

2. GENEL BİÇİM VE YAZIM KURALLARI

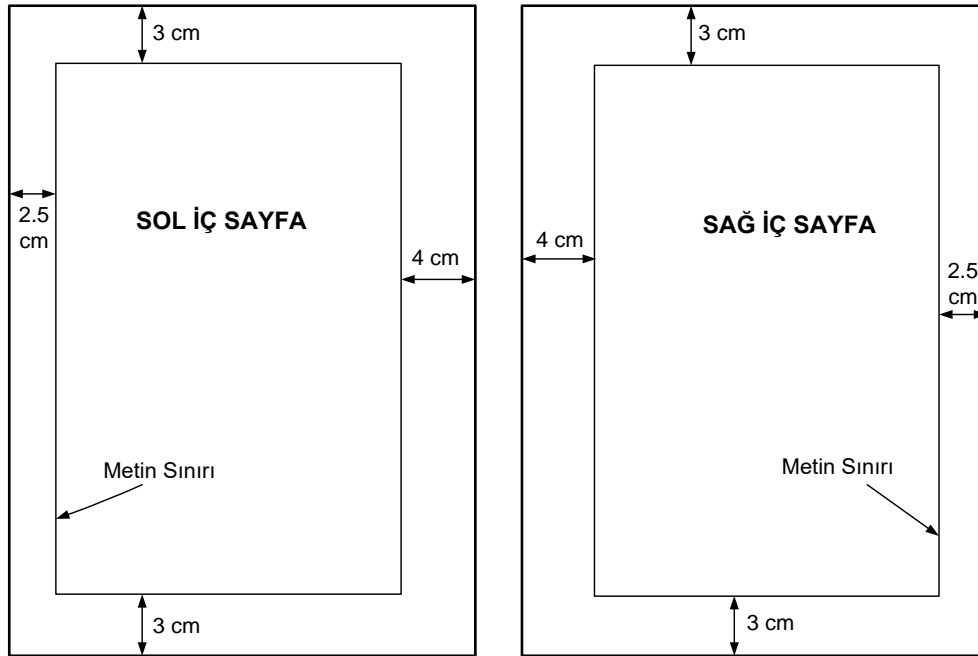
Bu bölümde tezin biçimsel olarak düzenlenmesi ile ilgili açıklamalar ile tez yazılırken dikkat edilmesi gereken kurallar yer almaktadır. İstanbul Medeniyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsüne teslim edilen her tez, biçim, yazım kuralları, kağıt ve baskı kalitesi gibi çeşitli özellikler açısından aşağıda belirtilen kurallara uygun hazırlanır.

2.1 Kâğıt Boyu, Gramajı ve Baskı Kalitesi

Tezin ve tüm kopyalarının hazırlanmasında birinci hamur ve en az 80 g/m² olan A4 boyutunda (21x29,7 cm) kâğıt kullanılır. Tez ve tüm kopyalarının basımında lazer yazıcı kullanılır. Baskı siyah beyaz yapılır. Tezde kullanılan grafik, şekil vb. görsellerin anlaşılması, renklerin görünmesini gerektiğinde bu sayfalar renkli çıktı alınarak teze eklenir. Tezdeki tüm metinler (giriş kısmına kadar olan kısım hariç) sayfa sayısına göre sayfanın tek yüzüne veya çift yüzüne yazılır.

5.1. Kenar Boşlukları

Sayfanın ciltlenecek kenarından 4 cm, sağ kenarından ise 2.5 cm, üstünden ve altından 3 cm, boşluk bırakılır. Dipnotlar dâhil tüm içerik (metin, sayfa numarası, tablo, resim vb.) bu sınırlar içinde yazılır. Kenar boşluklarına hiçbir şey yazılmaz.

5.1. Yazı Tipi, Stili, Boyutu ve Satır Aralığı

Tez, Times New Roman yazı tipinde, normal yazı stilinde, 12 punto veya Century yazı tipi, Arial 11 punto, Bookman 12 punto, normal yazı stilinde 11 punto yazı boyutunda ve 1.5 satır aralığı kullanılarak iki yana yaslı olarak yazılır. Yazı tipi ve boyutuna karar verildikten sonra tüm tez metninde tutarlı olarak aynı yazı tipi ve boyutu kullanılmalıdır. Ancak, üç ve üç satırdan fazla doğrudan aktarmalar ve dipnotlar için 1 satır aralığı kullanılır ve yazının puntosu bir derece düşürülür. Metin içerisinde bir noktanın vurgulanması gerekiyorsa italik yazı stili kullanılır. Kişisel görüşmelerin, uzman veya katılımcı ifadelerinin doğrudan verilmesinde çift tırnak içinde bir derece düşük punto ve italik yazı stili kullanılır. Tablo ve şekillerdeki yazılarda satır aralığı 1'e, yazı boyutu 8 puntoya kadar düşürülebilir.

2.4 Sayfa Numarası

Tezin ön bölümünde yer alan sayfalar küçük Romen rakamları ile (i, ii, iii, iv, v gibi), metin için tercih edilen yazı tipi ve puntosu yazılarak numaralandırılır ve bu rakamlar sayfanın altına ortalanarak yazılır. Ancak iç kapak ve onay sayfasında sayfa numarası gösterilmez. Tezin metin kısmında ise (giriş

bölümünden sonrası) sayfa numaraları Arap rakamları (1, 2, 3, ... gibi) ile metin içinde tercih edilen yazı tipi ve puntosu ile sayfanın altına, ortalanmış olarak 1'den başlatılarak yazılır. Her durumda metin ile sayfa numaraları arasında 1.5 satır aralığı boşluk bırakılır.

2.5 Paragraf

Paragraf başlarında girinti yapılmaz. Tez metninde paragraflar arasında sayfa düzenini sağlama (başlık düzeni, başlığın son satırda kalması, şekillerin yerleştirilmesi vb.) dışında satır boşluğu bırakılmaz. Paragrafların öncesinde ve sonrasında 6 nk boşluk bırakılır.

2.6 Başlık Düzeni

Kaynakça ve Ekler başlığı dışında bütün başlıklar numaralandırılır ve alt başlıklardan önce 1 satır (Enter tuşu ile) boşluk bırakılır. Başlıklar romen rakamları veya rakam-alfabe olarak verilebilir. Birinci düzey başlıklar BÖLÜM kelimesi ve büyük Romen rakamıyla (örnek: BÖLÜM I, BÖLÜM II), ikinci düzey başlıklar, “1.1, 1.2, 1.3, 1.4” şeklinde, üçüncü düzey başlıklar, “1.1.1, 1.1.2, 1.1.3, 1.1.4” şeklinde, dördüncü ve daha alt düzeylerdeki başlıklar ise benzer şekillerde numaralandırılır.

BÖLÜM 1

1. Başlık
 - 1.1 Alt başlık
 - 1.1.1 En alt başlık
 - 1.1.2 En alt başlık
 - 1.2 Alt başlık
2. Başlık

Arap rakamları ve harf tercih edildiği durumda bir alt başlığa geçtikçe değişir.

5.. Bölüm

- a.
 - i.
 - 1.
 - 2.

Bölüm başlıkları yeni bir sayfada yazı alanının üstünden 3 satır (3 defa Enter tuşu ile) aşağıdan başlar ve bütün sözcükler büyük harfle, ortalı, koyu ve 14 punto boyutunda yazılır. Bölüm başlıklarından sonra 1 satır boşluk bırakılır. İkinci düzey başlıklarda bütün sözcükler büyük koyu ve 12 punto yazı boyutunda ortalanarak yazılır ve ilk paragrafla arasında 1 satır boşluk bırakılır. Üçüncü düzey ve daha alt düzey başlıklardan sonra satır boşluğu bırakılmaz. Üçüncü düzey başlıklarda bütün sözcüklerin ilk harfleri büyük, diğerleri küçük harfle, koyu ve 12 punto yazı boyutunda yazılır ve sol kenardan hizalanır. Dördüncü ve daha sonraki düzey başlıklarında ise ilk sözcüğün ilk harfi büyük, diğerleri küçük harfle, koyu ve tercih edilen yazı tipine göre 11 veya 12 punto yazı boyutlarında yazılır, sol kenardan hizalanır. Bütün başlıklar numaralandırılır ve başlıklardan önce 1 normal satır aralığı boşluk bırakılır. Başlığın 1 satırı geçmesi durumunda başlığı oluşturan satırlar arasında tek satır aralığı boşluk bırakılır.

Başlığın metinden ayrı olarak sayfa sonunda tek başına kalmasına izin verilmez. Bu durumda başlıktan önce 1 ya da gerekirse 2 satır boşluk bırakılarak başlık devam eden sayfaya taşınır.

Kılavuzda teze doğrudan örnek olması açısından sadece “Tezde Bulunması Gereken Özel Sayfalar, Bölümler ve Başlıklar” bölümü bu şekilde numaralandırılarak verilmiştir. Başlıklar ve içindekiler listesinin yazılmasında bu bölüm örnek alınabilir.

2.7 Tablo ve Şekiller

Tablo ve şekil numaraları 1'den başlayarak sırayla verilir (örneğin; Tablo 1., Tablo 2.; Şekil 1., Şekil 2. Vb.). Tablo numarası verildikten sonra nokta konulur ve bir karakterlik boşluk bırakıldıktan sonra yanına devam edecek şekilde ilk harfleri büyük diğer harfleri küçük olarak tablonun ismi yazılır. Tezde yer alan şekillerin numaraları ve isimleri ise şekillerin altında yer alır. Şekil numarası verildikten sonra nokta konulur ve bir karakterlik boşluk bırakıldıktan sonra yanına devam edecek şekilde ilk harfleri büyük diğer

harfleri küçük olarak şekil ismi yazılır. Tablo ve şekil metinden bir punto küçük yazılır. Tablo adı ya da şekil adı ile tablo ya da şekil arasında satır aralığı bırakılmaz. Tablo ve şekil numarası ve başlığı koyu harflerle yazılmaz. Tablo ve şekil adları ortalanır. Bir satırı geçmesi durumunda başlık tek satır aralığı ile yazılır. Tablodan önce 1, tablodan sonra 2 satır aralığı boşluk bırakılır.

Tablolarda dikey kenarlıklar kullanılmaz. Başlık satırının alt ve üst çizgileri ile tablonun son satırının alt çizgisinde kenarlık kullanılır (bkz. Tablo1). Tabloda rakamların yer aldığı hücreler sağa yaslı, metinlerin yer aldığı hücreler sola yaslı olarak yazılır. Başlıklar ve madde numaraları ortalanmış olarak yazılır. Bir bütün olarak tablo da sayfada yatay olarak ortalanır. Tablolar kılavuzda belirtilen yazım alanlarının dışına taşmamalıdır.

Tablo ve şekillerle ilgili dikkat edilmesi gereken en önemli noktalardan biri de şudur: tablo ya da şekil verilmeden –tercihe göre- önce ya da sonra gerekli açıklamalar ve gerekiyorsa yorumlar yapılmalıdır. Ancak tablonun veya şeklin çok büyük olduğu ya da sayfa sonuna denk gelip sayfanın genel biçimlendirmesini bozduğu durumlarda tablo numarası ve sayfa numarası verilerek tablo ve açıklama ayrı sayfalarda yer alabilir. Tezin yazılabilir alanlarında metin ve şekil yer almayan büyük boşlukların kalmaması sağlanmalıdır.

Metin içinde tablo ve şekil ile ilgili bilgilendirme örnekleri:

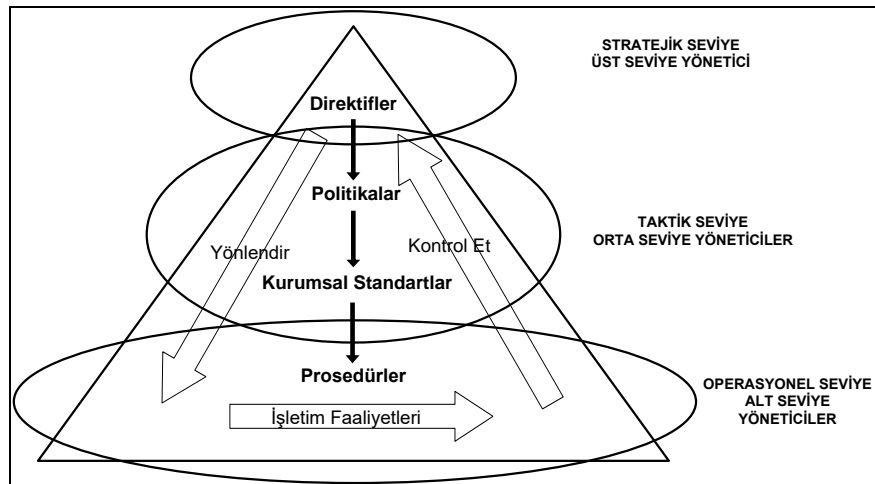
“Yıllara göre nüfus değişimine dair temel bileşenler analizi sonuçları Tablo 1’de verilmiştir.”.

“Şekil 1’deki grafik incelendiğinde ölçeğin yedi faktörlü bir yapıdan oluşabileceği görülmektedir.”

Aşağıda tablo ve şekil örnekleri verilmiştir.

Tablo 1. Cinsiyete Göre Eğitim Durumu

Cinsiyet	İlköğretim	Lise
Bay	35	47
Bayan	22	28

Şekil 1. Yönlendirme ve Kontrol Etme Döngüsünün Kullanıldığı Bir Bilgi Güvenliği Yönetişim Modeli

2.8 Denklemler

Denklemler, denklem editörüyle, metin bloğuna ortalı olarak hizalandırılıp 1,5 satır aralıkla yazılır. Denklemlerden önce ve sonra birer satır aralığı boş bırakılır.

Denklemlerin numaralandırılmasında tablo ve şekillerin numaralandırılmasında belirtilen kurallara uyulur.

2.9 Ciltleme

Doktora tezleri siyah renkte ciltlenir, üzerindeki yazılar yaldızla yazılır ve öğrenci üniversite logosunu kullanmak isterse üst ortada 1.5 cm yüksekliğinde basılır. Yüksek lisans tezleri karton kapakla ciltlenir.

2.10 Tezin Sırt Yazısı

Örneğinde de (Ek 1) görüldüğü gibi tez cilt sırtında;

- Yazarın adının ilk harf(ler)i ve soyadı
- Tezin adı ve yılı yer alır.

2.11 Tez Başlığı

Tez başlığı tez çalışmasını temsil eder. Başlıkta tez çalışmasında araştırma türüne göre çalışmanın konusu ya da ele alınan bağımlı değişken(ler), bağımsız değişken(ler) ve hedef kitle yer alır. Bağımlı ya da bağımsız değişkenlerin sayısının çok olması durumunda bu değişkenlere bir grup adı verilebiliyorsa yani değişkenler bir üst kavram/terim ile adlandırılabilirse bu şekilde başlık kısaltılır. Tez başlığı 4 satırdan fazla olmamalıdır.

KAYNAK GÖSTERME

Çalışmalarda tezin bulunduğu alana bağlı olarak metin içi ve metin altı kaynak gösterme biçimlerinden biri tercih edilebilir. Metin içi tercih edildiğinde APA, metin altı tercih edildiğinde TURABIAN tercih edilmiştir.

Bir bibliyografik künyede yer alması gereken bilgiler sırasıyla şunlardır.

Kitap için:

Yazar adı soyadı

Eser adı

Varsa çevireni

Varsa basım sayısı

Yayın yeri

Yayınevi

Tarih

Sayfa

Makale için:

Yazar adı soyadı

Makale adı

Dergi adı

Varsa cilt sayısı

Varsa sayısı

Yılı

Sayfası

METİN İÇİNDE KAYNAK GÖSTERME

Bu kısmın yazılmasında Amerikan Psikoloji Derneği Kılavuzunun altıncı baskısı (APA, 2010) örnek alınmıştır. Metin içi kaynak göstermeye ve örneklere bu bölümde yer verilirken kaynakçada yer verme konusu “Tezde Bulunması Gereken Özel Sayfalar, Bölümler ve Başlıklar” bölümünün altında yer alan “Kaynakça” başlığı altında verilmiştir.

Metin içinde kaynak göstermede yazarın soyadı ve eserin yayım tarihi mutlaka belirtilir. Doğrudan alıntı ve aktarmalarda sayfa numarası da eklenir. Yani araştırmacı bir kaynakta belirtilen genel görüş ve yaklaşıma ilişkin atıfta bulunuyorsa yazar soyadı ve yıl yeterlidir. Ancak kaynakta yer alan belirli bir metne, farklı görüşler arasından bir görüşe, araca, öğretim materyaline, ürüne vb. özel bir duruma atıf varsa sayfa numarası verilmelidir. Sadece kaynakta belirtilen genel görüş veya çıkarılan genel anlama yönelik atıflarda sayfa numarası yazılmayabilir.

Tek Yazarlı Çalışma

Sayfa numarası verilecekse alıntının en sonunda verilir:

“Ölçme, bir özelliğin gözlenerek.....’dır (Baykul 2000: 118).

Sayfa numarası verilmeyecekse isimden sonra gelir.

Baykul (2000) ölçmeyi, bir özelliğin gözlenerek...

Cümle içinde yazar ve yayın yılı verilmiş ise ayrıca parantez içinde yazarın, tarihin ve sayfa numarasının belirtilmesine gerek yoktur.

Baykul’un 2000’de yayınlanan çalışmasınının 118. Sayfasında ölçme, bir özelliğin gözlenerek....”

İki Yazarlı Çalışma

İki yazarlı çalışmalardan yapılan alıntılarda her iki yazarın da soyadı kaynakta yer alan sıra korunarak aynen verilir:

“... durumlarda analitik dereceli puanlama anahtarı kullanmak daha uygun olabilir (Linn ve Gronlund, 2000: 67).

Linn ve Gronlund’a (2000) göre ...durumlarda analitik dereceli puanlama anahtarı kullanmak daha uygun olabilir.

Linn ve Gronlund’ın 2000’de yayınlanan çalışmalarında, ...durumlarda analitik dereceli puanlama anahtarı kullanmak daha uygun olabilir.”

Üç, Dört ya da Beş Yazarlı Çalışma

Tez metni içinde kaynağın ilk verildiği yerde yazarların tümünün soyadı ve yayın tarihi verilirken, kaynağın daha sonraki gösterimlerinde birinci yazarın soyadı verilerek diğer yazarların soyadı verilmeden “ve diğerleri” ifadesi kullanılarak tarih verilir.

İlk geçtiği yerde: Genellenebilirlik kuramıdır (Taşdelen, Kelecioğlu ve Güler, 2010).

İkinci geçtiği yerde ve sonrası:

Genellenebilirlik kuramıdır (Taşdelen ve diğerleri, 2010).

Altı ya da Daha Fazla Yazarlı Çalışma

Tez metni içinde kaynağın ilk verildiği yerde birinci yazarın soyadı verilerek diğer yazarların soyadı verilmeden sadece “ve diğerleri” ifadesi kullanılarak tarih verilir.

Ancak kaynaklar/kaynakça bölümünde tüm yazarların soyadı ve isimlerinin baş harfleri verilir.

Sayılan ve diğerleri (2005).....

Grup ya da Kurum Adları (Yazar Olarak)

Grup isimleri yazar isimleri gibi düşünülür (kurum, dernek, hükümet kuruluşları, çalışma grupları vb.). Genellikle metin içinde geçtikleri tüm yerlerde yazılırlar.

Bazı grup yazarlarının ismi ilk geçtiği yerde açıkça yazılarak daha sonra kısaltma olarak verilir.

Bir grup yazarının isminin kısaltması kullanılırken genellikle şu kurallara dikkat edilmelidir: Eğer varsa grubun bilinen (geçerli olan) kısaltması kullanılır. Tezi yazan kişi bir kısaltma yapacak ise bu durumda kısaltma, okuyucu için yeterince bilgi verecek şekilde anlaşılır olmalıdır ve kaynakçaya güçlük çekmeden yerleştirilebilmelidir.

Grup ismi oldukça uzunsa ve kısaltması kolaylıkla anlaşılabilirse ilk yazıldığında tamamı diğer yazımlarda kısaltması kullanılabilir. Grup ismi kısaysa ve kısaltması anlaşılmazsa her geçtiği yerde açıkça verilmelidir.

İlk kez yazarken:

(Milli Eğitim Bakanlığı (MEB), 1991)

Daha sonraki yazımlarda: (MEB, 1991).

Aynı Soyadlı Yazarlar

Eğer kaynakça bölümünde iki ya da daha fazla sayıda aynı soyadına sahip yazar varsa metin içinde ilk isimlerinin ilk harfi verilerek atıfta bulunulmalıdır ve bu kaynaklar alfabetik sıraya göre düzenlenmelidir. Yayın yılları farklı olsa da aynı soyadlı yazarlara bu şekilde atıfta bulunulur.

“N. Güler (2008) ve S. Güler (2010) tarafından yapılan çalışmalarda...”

Aynı Parantez İçinde İki ya da Daha Çok Çalışma

Metin içinde gösterilecek olan atıf birden fazla çalışmaya ait ise;

Birden fazla çalışma aynı yazara ait ise bu çalışmalar yayın yılına göre sıralanarak yazılır. Basımda olan çalışma varsa bu çalışma en sonda yer alır. Tek bir parantez içinde yazarın sadece soyadı verilir, daha sonra yayınlarının basım yılları virgülle ayrılarak en eski çalışmasından başlayarak en yeniye doğru sıralanır:

(Linacre, 1989, 1994, 2007, basımda)

(Köklü ve Büyüköztürk, 1991, 1993)

Eğer yazarın, aynı yıla ait birden fazla çalışması varsa bu çalışmalar “a, b, c” harfleri ile ayrılır:

(Kılıç, 2000a, 2000b).

Birden fazla çalışma farklı yazarların ise bu çalışmalar aynı parantez içinde yazarların soyadları alfabetik sıraya dizilecek şekilde sıralanır. Önce yazarların soyadı yazılır, virgül konur ve sonra yayın yılı yazılarak noktalı virgül ile bir sonraki yazarın çalışmasına geçilecek şekilde devam edilir.

(Appleton, 1984; Brennan ve Lockwood, 1980; Chang, 1996; Irwin, 2007; Jaeger, 1988).

Tarihi Belirtilmemiş Kaynaklar

Basılı ya da webden ulaşılan bir belgenin yazar adı yer almakla birlikte yayın tarihi yoksa yazar soyadının ardından tarihi yok anlamında parantez içinde (t.y.) şeklinde gösterilir.

“Üniversiteler Arası Kurulun (t.y.) belirttiği gibi...”

Web’de Yazar ya da Belge Adının Belirtilmediği Kaynaklar

İnternet üzerinden erişilen bir çalışmada, yazar, kurum adı, grup adı, başlık ve tarih belirtilmemişse bununla birlikte kaynak güvenilirse ve kullanılmak isteniyorsa erişilen web sitesinin adresi “(URL1), (URL2), (URL3)...” şeklinde ya da “(WEB1), (WEB2), (WEB3)...” şeklinde kodlanarak metin içinde atıf verilebilir. Daha sonra bu kodlama kaynakçada verilerek her bir kodun internet adresi verilmelidir. Eğer web sayfası üzerinde tarih varsa metin içinde atıf “(URL1, yıl), (WEB1, yıl)” şeklinde yapılmalıdır.

İkincil Kaynak (Aktarma) Kullanımı

Bilimsel çalışmalarda araştırmacının birincil kaynaklara ulaşması ve bilgiyi birincil kaynaklara ulaşarak kullanması beklenir. Bazı durumlarda araştırmacının kabul edilebilir kısıtları olması nedeniyle birincil bir kaynaktaki bilgiyi bu kaynağa atıfta bulunan ikinci bir kaynaktan kullanması gerekebilir. Bu durum aktarma

olarak adlandırılır. Aktarma yapıldığında araştırmacının ulaşamadığı birincil kaynağa atıf yapılmakla birlikte cümle noktalananmadan önce parantez içinde birincil kaynağın künyesinin verilmesinin ardından “aktaran” ya da “akt.” Yazılarak ikincil kaynak belirtilir. Kaynakçada sadece ikincil kaynağa yer verilir, birincil kaynak tezin kaynakçasına eklenmez.

METİN ALTINDA KAYNAK GÖSTERME

Kitaplar

Tek yazarlı:

¹ Adalet Ağaoğlu, *Hadi Gidelim* (İstanbul: Remzi Kitabevi, 1982), s. 15.

İki Yazarlı

² İsmail Soysal ve Mihin Eren, *Türk İncelemeleri Yapan Kuruluşlar: Kılavuz* (Ankara: TTK, 1977), s. 112.

Üç Yazarlı

³ Selâhattin Olcay, A. Bican Ercilâsun, Ensar Aslan, *Arpaçay Köylerinden Derlemeler*, 2.bs. (Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, 1988), s. 75.

Yazarı Bilinmeyen

⁴ *Kibar Serseri* (İstanbul: Necm-i İstikbal Matbaası, 1340 [1924]), s. 26.

Tüzel Kişi Yazarlığı; Dernek, Komisyon, Kurum gibi

⁵ Türk Dil Kurumu, *Yeni İmlâ Kılavuzu* (Ankara: TDK, 1965), s. 8.

Editör, Hazırlayan veya Derleyen

⁶ Günay Kut, haz. *Orhan Şaik Gökyay: Hayatı ve Eserleri* (Ankara: Kültür Bakanlığı, 1989), s. 24.

Bir Başkası Tarafından Çevrilen, Hazırlanan Bir Eser

⁷ Shirine Hamadeh, *Şehr-i Sefa: 18. Yüzyılda İstanbul*, çev. İlknur Güzel (İstanbul: İletişim, 2010), s. 21.

Hazırlanan Bir Eser

⁸ Kınalı-zâde Hasan Çelebi, *Tezkiretü's-Şuara*, haz. İbrahim Kutluk, c.1 (Ankara: TTK, 1981), s. 48.

Genel Bir Başlığı ve Tek Yazarı Olan Çok ciltli Bir Eserin Ayrıca İsimlendirilmiş Cildi

⁹ Server Tanilli, *Yüzyılların Gerçeği ve Mirası, İnsanlık Tarihine Giriş I* (İstanbul: Say Dağıtım, 1978), s. 132.

Baskı Kaydı

¹⁰ Orhan Şaik Gökyay, *Dede Korkud Hikâyesi*, 3.bs. (İstanbul: Dergâh, 1985), s. 47.

Bir Yazarın Eserinden Bir Bölümün Gösterilmesi

¹¹ Abdülhak Adnan Adıvar, “XVI. Asır ve Deniz Coğrafyacıları,” *Osmanlı Türklerinde İlim*, 2. Bs. (İstanbul: Maarif Vekaleti, 1943), s. 56.

Yazarı Tarafından Basılmış Kitaplar

¹² Cem Seyhun Ünbay, *Yosundandı Poseidon'un Sakalları* (İzmir: Kendi Yayını, 1992), s. 24.

Armağanlar

Bir kişinin belirli bir yaşı veya ölümünden sonra hatırasına çıkarılan armağanlar kitap gibi ise kitap, bir süreli yayının belirli bir sayısı ise süreli yayın gibi işlem görür.

¹⁵ Orhan Şaik Gökyay, “Kitabü’l-Cevherü’l-Cevahir,” *Prof. Dr. Bekir Kütükoğlu’na Armağan* (İstanbul: İÜ Edebiyat Fakültesi Tarih Araştırma Merkezi, 1991), s. 170.

Dergi İçinde Makale:

³ Cem Dilçin, “Fuzuli’nin Bir Gazelinin Şerhi ve Yapısal Yönden İncelenmesi”, *Türkoloji Dergisi*, c. IX, S. 1 (Ankara 1991), s. 43-98.

Ansiklopedi Maddeleri

İmzalı maddelerin gösterilmesi:

¹⁸ Münir M. Aktepe, “Nevşehirli İbrahim Paşa,” *İslâm Ansiklopedisi*, 3.bs., c.9 (İstanbul: MEB, 1973), s. 234.

Tezler

²⁰ Ayhan Gültaş, “Abdülvasi Çelebi ve Halilnamesi: İnceleme, Metin,” (Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi, 1985), s. 48.

Sözlük

Kurum tarafından hazırlanan sözlüklerin gösterilmesi.

⁸*Türkçe Sözlük*. Ankara: Türk Dil Kurumu, 1988.

Heyet veya şahıs tarafından hazırlanan sözlüklerin gösterilmesi:

¹⁵ *Türkçe Sözlük*. Haz. Şükrü Haluk Akalın... [ve öte.] . 10. Bs. Ankara: Türk Dil Kurumu, 2005.

Yazma eserler

¹³ Abdülmecid-i Sivâsî, Şerh-i Cezire-i Mesnevî, Süleymaniye Kütüphanesi Hacı Mahmut 2453, v. 5a.

Elektronik ve Dijital Kaynaklar

İnternet sayfalarından yapılan alıntılarda; varsa yazar adı soyadı yazılır ve araya virgül konulduktan sonra makale adı tırnak içinde yazılıp ardından internet sayfa adresi ve erişim tarihi verilir.

Aşkın Keser, “Meslek Seçimi ve Seçimi Etkileyen Faktörler,” www.yazimkilavuzu/isguc_org-is_yasami_portali.htm [Erişim 18.01.2007].

Dipnot kısaltmaları

Dipnotta bir kaynağın bibliyografik künyesi tam olarak bir kez gösterildikten sonra, diğer gösterimlerde. Kısaltmalar ya eser adının kısaltması ya da ‘adı geçen eser’, ‘a.g.e.’ ile ‘aynı yer’in ‘a.y.’ kısaltması kullanılır. Makale ise a.g.m., tez ise a.g.t. kısaltmaları kullanılır.

¹Feridüdin Attar, *Tezkiretü’l-evliya*, çev. Süleyman Uludağ, 2.bs. (İstanbul: Erdem, 1991), 48.

Yukarıdaki eserin aynı sayfası kullanılıyorsa:

² a.y.

Araya başka kaynak girmeden yukarıdaki eserin farklı sayfası kullanılıyorsa:

³ a.g.e., 55.

Bir yazarın birden fazla eserinin kullanıldığı durumlarda ikinci eserin tam künyesi verildikten sonra yapılan tekrarlarda (araya başka eserler girmemişse) “aynı yazar” ifadesi ve kullanılan eserin adı ile sayfa numarası verilir.

¹Fuad Köprülü, *Edebiyat Araştırmaları* (Ankara: TTK, 1966), 56.

² a.g.e., 58.

³ Fuad Köprülü, *Türk Edebiyatında İlk Mutasavvıflar*, 2.bs. (Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı, 1966), 110.

⁴ a.g.e., 115.

⁵ Aynı yazar, *Edebiyat Araştırmaları*, 64.

Tablolar ve Şekiller

Tablolar ve şekiller metin içinde atıf yapıldığı yere mümkün olduğunca yakın yerleştirilmelidir. Tablo ve şekillerin iyi kalite bir lazer yazıcıyla yazdırıldığı zaman basıma elverişli olması gerekmektedir. Şekiller siyah-beyaz basılacağından şekil üzerinde yer alan bilgiler renk kullanımına gerek kalmadan kolayca yorumlanabilmelidir. Tablo ve şekiller bütün sayfaya dengeli şekilde yayılabilir.

Tablo ve şekil başlıkları metnin puntosundan bir punto küçük olarak ortalanarak yazılmalıdır ve ayrı ayrı numaralandırılmalıdır. Şekil başlıkları şeklin altında olmalıdır.

5.. TEZİN SUNUŞ SIRASI: ÖZEL SAYFALAR, BÖLÜMLER VE BAŞLIKLAR

Bu bölümde; tezde bulunması gereken dış kapak, iç kapak, jüri üyelerinin imza sayfası, teşekkür vb. özel sayfalar ile tezin metin kısmını oluşturan bölümler, bölümlerin alt başlıkları bu başlıklar altında yer alması gereken bilgiler, kaynakça oluşturma ve yazımı ile eklerin nasıl verilmesi gerektiğine ilişkin açıklamalar yer almaktadır.

4.1 Dış Kapak

Kapaktaki yazıların –tez başlığı hariç- tamamı, büyük harflerle, Times New Roman veya benzeri yazı tipinde, 12 punto, 1,5 satır aralığında, koyu ve ortalanarak yazılır. Başlık 14 punto ile yazılır.

- En üste **T.C.** yazısı, bu yazının altına sırasıyla satır aralığı bırakmaksızın **İSTANBUL MEDENİYET ÜNİVERSİTESİ, SOSYAL BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**, ilgili **ANABİLİM DALI**, varsa ilgili **BİLİM DALI** adı yazılır.
- Disiplinlerarası bir program ise sadece program adı yazılır.
- Bir anabilim dalı altında bilim dalı olmadığı halde birden çok program varsa, **ANABİLİM DALI** sonra **PROGRAMI** ifadesi ile biten programın adı yazılır.
- İlgili **BİLİM DALI** yazısının üç normal satır aralığı altına doktora veya yüksek lisans tezinin başlığı yazılır.
- Doktora veya yüksek lisans tez başlığının üç normal satır aralığı altına **DOKTORA TEZİ** veya **YÜKSEK LİSANS TEZİ** yazısı, bu yazının bir normal satır aralığı altına da yazarın adı ve soyadı yazılır.
- En altta tezin kabul tarihi yalnızca ay ve yıl olarak yazılır.

Dış kapak örneği Ek 2’de verilmiştir.

4.2 İç Kapak

- İç kapakta dış kapaktan farklı olarak danışman adı yazılır. Yazar adının bir satır aralığı altına **“DANIŞMAN”** yazısı yazılır. Bunun altına satır aralığı bırakmaksızın unvanı ile birlikte danışmanın adı ve soyadı yazılır.

İç kapak örneği Ek 2’de verilmiştir.

4.3 Bildirim

Bildirim, lisansüstü çalışmanın bilimsel ve etik değerlere bağlı olarak hazırlandığının yazılı ifadesidir. Bildirim sayfası örneği Ek 4’te sunulmuştur.

4.4 Jüri Üyelerinin İmza Sayfası

Bu sayfada tezin savunulmuş ve onaylanmış olduğunun kanıtı olan Jüri Üyelerinin ve Enstitü Müdürünün imzaları yer alır. Doktora tezleri için beş, yüksek lisans tezleri için üç imza yeri açılır. Tez danışmanın unvanından önce “Danışman” kelimesi yazılır Yüksek lisans tezleri için örnek sayfa görüntüsü Ek 5’te verilmiştir.

4.5 Önsöz

Bu kısımda tezi hazırlayan tarafından sunulmak istenen çalışma ile ilgili bilgiler, çalışmayı kısıtlayan ve/veya zenginleştiren etkenlerden bahsedilir. Bir sayfayı geçmez.

“Teşekkür” yazılmak istenirse önsözün son kısmında, tez çalışması süreci boyunca teze katkıda bulunmuş kişilere ve kuruluşlara teşekkür edilmelidir.

Teşekkür edilen kişilerin unvanı (varsa), adı soyadı, parantez içinde görevli olduğu kuruluş ve çalışmaya olan katkısı kısa ve öz biçimde belirtilmelidir.

Tez çalışması bir proje kapsamında gerçekleştirilmiş ise, projenin ve ilgili kuruluşun adı ve varsa proje numarası da bu bölümde belirtilmelidir.

4.6 Özet

Tez özeti, Türkçe ve yabancı dilde tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanır ve ayrı sayfalarda sunulur. Özetle çalışmanın içeriği kısaca okuyuculara sunulur.

Özette tezin ve yazarın adı, tezin niteliği (yüksek lisans ya da doktora) ve hangi anabilim dalına ve programa ait olduğu, danışmanın ve var ise eş danışmanın unvanları ve isimleri yer alır. Tezin yapıldığı tarih ve kaç sayfa olduğu özet metninden önce yazılır.

Özet metninde en önemli noktalara odaklanılarak kullanılan araştırma yöntemine göre kısaca şu konularla ilgili bilgilere yer verilir: tezin konusu, problemi, araştırma modeli, bağımlı ve bağımsız değişkenleri, hedef kitlesi veya evreni ve örnekleme, veri toplama araçları, verilerin toplanması, verilerin analizi, tezin sonuçları ve önerileri.

Özet kısmının sonunda da “Anahtar Kelimeler” yazılır (yeni satırdan başlar ve ilk harfleri büyük 12 punto sola hizalı yazılır. 3 ile 5 anahtar kelimeye yer verilir). Özette, tez başlığı ve “Anahtar Kelimeler” ibaresi koyu yazılır. Tez özeti iki sayfayı geçmemelidir. Ek 6’da Türkçe tez özeti örneği verilmiştir.

4.7 İngilizce Özet

İngilizce özet, Türkçe özeti İngilizceye çevirisidir. İngilizce özet, Türkçe özet ile aynı kapsamda ve aynı biçimlendirme özellikleri ile İngilizce olarak eklenir.

4.8 İthaf

Tez çalışması, hazırlayan tarafından bazı kişi(ler), kurum(lar) ve/veya kuruluşlara ithaf edilecekse bu sayfada belirtilir. Bu kısmın yazılmasında genel biçim ve yazım kuralları dikkate alınır ancak metin sağ tarafa yaslanır ve yukarıda üç satır aralığı boşluk bırakılır.

4.9 İçindekiler

Tez metninde yer alan bütün bölüm ve alt bölüm başlıkları, kaynaklar (ve varsa ekler) içindekiler listesinde eksiksiz olarak verilmelidir. Tezde kullanılan her başlık içindekiler listesinde hiçbir değişiklik olmaksızın aynen verilmelidir. İçindekiler listesi hazırlanırken bu kılavuzun içindekiler sayfasındaki “Tezde Bulunması Gereken Özel Sayfalar, Bölümler ve Başlıklar” başlığı altında yer alan “Bildirim” alt başlığı ile “Özgeçmiş ve İletişim Bilgisi” başlıkları arasında kalan (bu iki başlık da dâhil) liste örnektir.

5.1. Tablolar Listesi

Tezde yer alan tablolar için içindekiler sayfasında olduğu gibi tabloların numara ve adlarının ve bunların hangi sayfada yer aldığı belirtilen bir liste oluşturulmalıdır. Bu listenin ilk sayfasında ortalanmış olarak “TABLOLAR LİSTESİ” başlığı olmalı, eğer liste bir sayfadan uzun ise ikinci ve diğer sayfalara başlık yazılmamalıdır.

5.1. Şekiller Listesi

Tezde yer alan şekiller için içindekiler sayfasında olduğu gibi şekillerin numara ve adlarının, ayrıca bunların hangi sayfada yer aldığı belirtilen bir liste oluşturulmalıdır. Bu listenin ilk sayfasında ortalanmış olarak “ŞEKİLLER LİSTESİ” başlığı olmalı eğer liste bir sayfadan uzun ise ikinci sayfaya ve diğer sayfalara başlık yazılmamalıdır.

5.1. Diyaloglar Listesi

Özellikle nitel araştırmalarda diyaloglar varsa araştırmanın doğasına uygun olarak bu diyaloglar adlandırılabilir. Bu durumda kolay bulunmaları açısından bu diyalogların bulunduğu sayfalar, tablolar listesi ve şekiller listesinde olduğu gibi diyaloglar listesi başlığı altında listelenebilir. Bu takdirde ilk sayfada “DİYALOGLAR LİSTESİ” başlığı olmalıdır. Eğer liste bir sayfadan uzun ise ikinci ve diğer sayfalara başlık yazılmaz.

5. TEZİN METİN KISMI

Bu bölümde tezin bilimsel araştırma sürecinin raporlaştırılmasıyla ilgili metin kısmının verileceği başlıklar ve bu başlıklar altında yer alması gereken bilgiler verilmektedir. Bu bölümdeki başlıkların

numaralandırması kılavuzun kullanım kolaylığı sağlaması açısından bir tezde olması gereken şekliyle verilmiştir.

Tez teorik ve uygulamalı olmasına göre iki farklı şekilde hazırlanır.

1. **Teorik çalışmalar:** Özellikle tarih, edebiyat, felsefe gibi nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi yoluyla toplayan çalışmalarda takip edilir. Bir giriş, en az üç bölüm ve bir sonuç bölümünden oluşur.
2. **Uygulamaları çalışmakar:** Nitel ve nicel araştırma yöntemleri kullanılarak hazırlanan çalışmalardır. Daha çok iktisat, işletme, sosyoloji, psikoloji gibi alanlarda uygulanır.

Tezler üç bölümden oluşur.

Giriş

“GİRİŞ”, metnin birinci kısmıdır. Bu kısımda çalışmanın konusu, önemi, amacı kapsamı, yöntemi ve varsayımları açıkça ifade edilir.

Bölümler

Tezin metin kısmı, konunun niteliğine göre çeşitli ana ve alt bölümlere ayrılır. Bölümler belirli bir plan dahilinde sunulur. Her bölüme uygun bir başlık verilir. Her bölüm sağ tarafta yeni bir sayfadan başlatılır.

Sonuç

Bu bölüm, araştırma metninin son kısmıdır. Girişte belirtilen unsurlar çerçevesinde araştırmadan elde edilen sonuçlar ifade edilir. Ayrıca araştırma sonuçlarının ve bulguların bilime katkısı (teorik, metodolojik, uygulama) ifade edilerek çeşitli öneriler de getirilebilir.

Doküman incelemesi dışında nitel ve nicel araştırma yöntemleri kullanılarak yapılan araştırmalarda takip edilir. Şu bölümlerden oluşur.

5.1 GİRİŞ

Bu bölümde araştırma probleminin gerekçesi bilimsel kanıtlara dayalı olarak tartışılır. Araştırmanın neden önemli olduğu, yapılan araştırma ile ne amaçlandığı ortaya konulur. Ayrıca araştırmayı sınırlandıran etmenler ve varsayımlar belirtilir.

İlgili araştırmalar ve tanımlar 20 sayfayı geçiyor ve/veya girişte verilen ayrıntılı bilgiler problemin ortaya konmasına ve kanıtlanmasına yönelik akışı bozuyorsa Giriş bölümünden sonra ikinci bir bölüm olarak “Kuramsal Çerçeve ve İlgili Araştırmalar” bölümü teze eklenebilir.

Araştırma probleminin kuramsal ya da kavramsal bir çerçevesini oluşturmak, araştırma deseninin amaca dönük ve kendi içinde tutarlı olmasını sağlamak açısından önemlidir (Yıldırım ve Şimşek, 2006). Problem ortaya konulurken, konuyla ilgili önceden yapılan çalışmalarla ilişkilendirmeler ve karşılaştırmalar yapılmalıdır. Kuramsal açıklamalar (kavramsal çerçeve) ve ilgili alan yazını, problem durumunu yansıtacak şekilde verilmelidir. Gereksiz kuramsal bilgi ve konu başlıklarına yer verilmemelidir.

5.1.6 PROBLEM ya da AMAÇ

Bu başlık altında danışman ve öğrencinin tercihine bağlı olarak Problem ya da Amaç bir cümle ile ifade edilmelidir.

Problem Cümlesi yazılacaksa: Araştırma için seçilen problemde konu; ilginç, araştırılabilir, önemli, etik ve alana katkı sağlayacak nitelikte olmalıdır (Tomul, 2009). Problem soru cümlesi olarak ifade edilmelidir (Karasar, 1995; Tomul, 2009). Nicel çalışmalarda problem ifadesi; araştırmanın değişkenlerini ve evrenini

içermeli, konunun araştırılabilirliğini göstermelidir. Bunun dışında problem ifadesi, tez konusunu açıkça belirtmeli ve anahtar kavramları içermelidir.

Amaç cümlesi yazılması tercih edilirse araştırmanın hedefi belirtilmelidir. Amaç cümlesi tercih edildiğinde bir sonraki başlıkta alt problemler yerine (denenceler başlığı kullanılmayacaksa) mutlaka “alt amaçlar” başlığı kullanılmalıdır. Yani problem başlığı kullanılırsa bir sonraki başlık alt problemler; amaç başlığı kullanılırsa bir sonraki başlık alt amaçlar olmalıdır.

5.1.2 ALT PROBLEM(LER) ya da DENENCE(LER)

Araştırma türüne göre alt problem, alt amaç ya da denence başlıklarından biri seçilir. Alt problem(ler), araştırma sürecinde problemin nasıl ele alınacağını, hangi açılardan problemin araştırılacağını ya da problemle ilgili çalışmanın hangi aşamalarla gerçekleştirileceğini içerir. Alt problemler, araştırma sorusu ya da denence (hipotez) olarak yazılabilir. Bir önceki başlıkta Amaç yazıldıysa alt amaçlar ya da araştırmanın hipotezleri yazılmalıdır.

5.1.3 ÖNEM

Bu alt başlıkta okuyucuyu, araştırmanın önemi hakkında ikna etmek gerekir (Sarpkaya, 2009). Bu nedenle araştırmanın önemi anlaşılır bir şekilde ele alınmalıdır. Yapılan araştırmanın alana nasıl katkı sağlayacağı vurgulanmalıdır. Araştırmanın önemi ortaya koyulurken, araştırmaya duyulan ihtiyaç yani araştırmanın gerekliliği, araştırmanın özgünlüğü, işe yararlığı, güncelliği nedenlere dayalı olarak sunulur ve vurgulanır. Araştırmanın getireceği yenilik ve değerlerle yaygın etki durumu açıklanır.

5.. 1.4 VARSAYIM(LAR)

Her araştırmada varsayımların olması ve bu başlığın yazılması zorunlu değildir. Varsayım sözcüğü yerine bazı çalışmalarda sayılı sözcüğü de kullanılmakla birlikte yazım ve yanlış anlama hatalarının önüne geçilebilmesi varsayım sözcüğünün kullanılması tercih edilmiştir. Varsayımlar doğruluğu test edilmeden kabul edilen yargılardır. Bu yargılar araştırmanın dayanak noktalarıdır. Mevcut araştırma sürecini ve sonucunu önemli ölçüde etkilemektedir. Bu nedenle değişkenlerin dışında araştırmayı etkileyebilecek önceden kabul edilmiş bu dayanak noktaları açık bir şekilde ifade edilmelidir (Karasar, 1995).

Bazen varsayım ile denence karıştırılmaktadır. Araştırma sürecinde denencenin doğru ya da yanlış olup olmadığı sınanırken, varsayımın doğru olduğu baştan kabul edilir (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2010). Bu nedenle bir araştırmada varsayımın çok olması yani sınanmadan yapılan kabullerin çok olması araştırmanın güvenilirliği ve geçerliğini kuşku bir hale getirebilir. Araştırmalarda sadece gerekli ve kabul edilebilir varsayımların yazılmasına dikkat edilmelidir.

5.1.5 SINIRLILIKLAR

Araştırmanın bağlamını tanımlayan sınırlılıklardır. Bu sınırlılıklar, araştırmacının ulaşmak isteyip ulaşamadığı evren, maddi sınırlılıklar, zaman sınırlılığı, çalışılan konu, bilimsel araştırma yöntemi, veri analizi yöntemi vb. çeşitli nedenlere dayalı olabilir. Ancak araştırmanın hem iç hem de dış geçerliğini değerlendirirken göz önüne alınacağı, sonuç ve önerilerin yaygınlaştırılmasında belirleyici olacağı için sınırlılıklar mutlaka belirtilmelidir.

5.1.6 TANIMLAR

Araştırmada yer alan tüm kavramları tanımlamak gereksizdir. Fazla bilinmeyen, birden çok anlamı olabilecek ancak araştırmada belirli bir anlamda kullanılan, işlevsel ve yoruma açık olabilecek kavramlar tanımlanmalıdır (Büyüköztürk, Kılıç-Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2010).

rnek:

Akademik başarı: Öğrencilerin niversite mezuniyet notu.

5.1.7 SİMGELER VE KISALTMALAR

Araştırma kapsamında kullanılan simge ve kısaltmalar varsa bu başlık altında açık adlarıyla birlikte verilir.

5.2 ARAŞTIRMANIN KURAMSAL ÇERÇEVESİ VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölüm tezde yer alması gereken zorunlu bir bölüm değildir. Araştırmacının tez problemini, ilgili değişkenleri ve alanyazındaki araştırmaları ayrıntılı bir biçimde irdelemesi gerekiyorsa bu bilgiler giriş bölümü yerine bu bölümde verilmelidir.

5.2.1 ARAŞTIRMANIN KURAMSAL ÇERÇEVESİ

Problemin, ilgili kavramların, araştırmanın bağımlı ve bağımsız değişkenlerinin, gerekirse hedef kitlenin ve araştırma bağlamının tanımları yapılır ve bunlarla ilgili kuramsal bilgiler sunulur.

5.2.2 İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Araştırma ile ilişkili alanyazındaki araştırma sonuçları sunulur. Ancak burada ham bir alanyazın listesi sunulmaz. Birbiriyle ilişkilendirilebilecek araştırma sonuçları birleştirilerek verilir. Benzer konuyla ilgili çelişen araştırma sonuçları varsa bunlar da birlikte ele alınır.

5.2.3 ALANYAZIN TARAMASININ SONUCU

Araştırmanın kuramsal çerçevesinden ve ilgili araştırma sonuçlarından araştırmacının çıkarımı, ulaştığı sonuç bu başlık altında verilir. Araştırmacı, problemle ilgili kuramsal temelinin sunduğu bilgiyi ve araştırma sonuçlarından çıkardığı genel sonucu kendi sözcükleri ile bu bölümde ifade eder.

5.3 YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, evren-örneklem veya çalışma grubu, verilerin toplanması yani araştırma sürecinin nasıl gerçekleştirildiği ve verilerin analizine dair alt başlıklara yer verilir.

5.3.1 ARAŞTIRMA MODELİ

Araştırmacı, araştırmada hangi modeli ya da deseni kullandığını ve bu deseni neden seçtiğini gerekçelendirerek bu başlık altında belirtir. Araştırma türüne göre, araştırmanın planlanması aşamasında bağımlı, bağımsız, ortam ve kontrol değişkenleri belli ise, bu değişkenler ve bu değişkenlerin varsa alt düzeyleri burada tanımlanır.

5.3.2 EVREN VE ÖRNEKLEM/ KATILIMCILAR/ ÇALIŞMA GRUBU

Araştırma türüne göre veri toplanan kişilerin, grubun vb. özellikleri bu başlık altında tanımlanır. Evren, örneklem ya da çalışma grubundaki bireylerin sayısı, yaş, cinsiyet ve araştırmayla ilgili bilinmesi gereken özellikleri belirtilir. Hedef kitlenin seçim nedeni, örneklem alındıysa örneklem alma yöntemi ve bu yöntemin seçilme nedeni, hedef kitlenin belirlenmesinde hangi ölçüt(ler) kullanıldıysa bunların seçilme nedeni bu başlık altında açıklanır.

5.3.3 VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

Veri toplama sürecinde anket, test vb. araçlar kullanıldıysa bunların amaçları, özellikleri, nasıl ve kimler tarafından geliştirildikleri, geçerlik ve güvenilirliklerinin ne olduğu burada belirtilir (Karasar, 1995; Sarpkaya, 2009). Eğer az bilinen bir ölçme aracı geliştirilmişse bu aracın geliştirilme süreci ayrıntılı olarak anlatılmalıdır (Sarpkaya, 2009). Bu başlık altında veri toplama araçlarının geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları ile bu çalışmalar sonucu ulaşılan psikometrik özellikler verilir. Araştırmacının tez çalışmasında amacı bir ölçme aracı geliştirmekse bu araçla ilgili genel özellikleri bu başlık altında verdikten sonra ayrıntılı bulguları Bulgular başlığı altında verir.

Araştırma yeni bir öğretim materyali, yazılım, teknoloji vb. kullanmayı gerektiriyorsa bu materyallerin geliştirilme süreci, uzman görüşleri, ön değerlendirme sonuçları vb. gerekli bilgiler de bu başlık altında verilir.

5.3.4 VERİLERİN TOPLANMASI

Araştırmada verilerin hangi yollarla ve nasıl toplandığı net bir biçimde bu başlık altında belirtilir. Araştırma deneysel türde yapılmışsa deneysel işlemler bu başlık altında açılacak alt başlıklar altında verilir. Veri toplama araçlarının ne kadarının istenilen biçimde uygulanabildiğinin de belirtilmesi gereklidir.

Nitel araştırmalarda kullanılan doküman, gözlem kayıtları, görüşme kayıtları gibi veri toplama araçlarının nasıl kullanıldığı ve kaç saatlik/ne kadar veri toplandığı da açık ve net bir şekilde burada verilir. Ayrıca veri toplamak için geliştirilen etkinlikler varsa bunların nasıl uygulandığı ve örnekleri eklenir.

Bu başlık altında araştırmanın ne kadar sürede, hangi tarihlerde yapıldığı ve yaklaşık maliyeti de verilir. Ayrıca araştırma sürecinin başından sonuna kadar nasıl yürütüldüğü ayrıntılı bir şekilde açıklanır.

Özellikle nitel araştırmalarda araştırmacının varsa ön yargıları ve karşılaştığı zorluklar daha sonra benzer çalışmalar yapacak olan araştırmacılara yol göstermek için ayrı bir alt başlıkta ele alınabilir.

Özellikle deneysel çalışmalarda bu başlık altında “araştırmanın iç ve dış geçerliğini etkileyen unsurlar ve alınan önlemler” benzeri alt başlıklar eklenebilir. Bu alt başlık altında zaman, yetiştirme, ölçüm, ölçme aracı, istatistik regresyon, denek kaybı gibi iç geçerliği etkileyebilecek faktörlerle, öntest-deneysel işlem etkileşimi, çoklu deneysel işlem etkileşimi, seçim-deneysel işlem etkileşimi, değişkenlerin getirdiği sınırlılık, araştırmacı etkisi vb. dış geçerliği etkileyebilecek faktörlerin araştırma kapsamındaki durumuna ve açıklamalara yer verilebilir.

5. 3.5 VERİLERİN ANALİZİ

Toplanan ham verilerin nasıl değerlendirileceğine yönelik istatistik analizler, neden bu analizlerin seçildiği, verilerin hangi yazılımla (SPSS, Minitab, Systat, Iteyan, Lisrel vb.) nasıl değerlendirildiği bilgileri bu başlık altında verilir (Karasar, 1995). Veri analizinde yararlanılan yazılımlarda, kullanılan istatistik model ve işlemler yazılımın sürümüne göre değişiyorsa sürüm numarası da belirtilir.

Ayrıca nitel çalışmalarda her bir veri toplama aracından elde edilen verilerin nasıl çözümlendiği, bunun ne kadar zaman aldığı, kodlamaların nasıl yapıldığı belirtilir. Nitel verilerin nasıl değerlendirileceği bu başlık altında verilecek “Değerlendirme kriterleri /esasları” adlı bir alt başlıkla ayrıntılı bir şekilde açıklanır.

5.4 BULGULAR

Toplanan verilerin analiz edilmesiyle elde edilen bulgular ve bunların kısaca ne anlama geldiği bu başlık altında verilir. Bulgular açık ve net bir şekilde sunulur. Çizelge ve şekiller kullanılarak okuyucunun bilgiyi kolayca görebilmesi sağlanır. Tüm bulguların ne anlama geldiği açık bir şekilde yazılmalıdır. Nitel çalışmalarda verilerin çokluğu söz konusu olabilir. Toplanan verilere, doğrudan aktarmalara fazla örnek verilmesi okuyucuyu gereksiz yere yorabilir. Bu durumda araştırmanın amacına göre bulguları en iyi temsil edecek sadece olumlu ve olumsuz örneklere odaklanılabilir.

Doküman taraması ve benzeri çalışmalarda, önemli olan kısımlar, dikkat odaklama araçlarıyla (öncelikle italik, aynı sayfada çok sayıda kullanılacaksa gerektiğinde koyu, altı çizili vb.) vurgulanmalıdır. Elde edilen yorumlar alanyazınla karşılaştırılarak yorumlanmalıdır.

Araştırma türü ve alt problemlere bağlı olarak bu başlık altında gerekli görülen alt başlıklar oluşturulabilir. Örneğin denencelere ilişkin bulgular, araştırma sorularına ilişkin bulgular ya da toplanan verilere göre

analizler sırasında oluşturulan temalara göre bulgular araştırmacı tarafından tercih edilen alt başlıklar altında verilebilir.

5.5 TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırma bulgularının alanyazınla karşılaştırılması sonucu elde edilen yorumlardan hareketle oluşturulan tartışma ile araştırmanın sonuç ve önerilerine yer verilir.

5.5.1 TARTIŞMA

Bu başlık altında araştırmada ulaşılan bulgular, önceki araştırma sonuçları, uzman görüşleri vb. bilimsel bilgilerle karşılaştırılarak yorumlanır. Yorumlar bulgulara dayalı olmalı, bulgu olmadan yorum yapılmamalıdır. Yorumlar çok yönlü değerlendirmeyi sağlayacak nitelikte ve güçlü olmalıdır (Karasar, 2005). Birlikte yorumlanabilecek ilgili bulgular birleştirilerek tartışılabilir. Tartışma tezdin ulaşılan genel sonucu ortaya koyacak şekilde bütüncül bir yaklaşımla yapılabilir. Ulaşılan sonuçlar bütüncül bir biçimde birlikte tartışılmayacak kadar çoksa alt problemler doğrultusunda alt başlıklara ayrılarak da ele alınabilir. Tartışma bölümünde, tez çalışmasının değerini gösterecek olan, elde edilen bulguların ne anlama geldiği ve ne işe yarayacağına açık bir biçimde ortaya koyulmasıdır.

5.5.2 SONUÇLAR

Araştırmada ulaşılan sonuçlar, bir başka deyişle kanıtlara dayalı yargılar, açık ve net bir şekilde verilir. Sonuçlar mutlaka bulgulara ve tartışmaya dayalı olmalıdır. Mümkünse sonuçları net görünmeleri için listelemek gerekir. Sonuçları verirken araştırmanın amaçları ile örtüşme durumu, kendi içinde sonuçların tutarlılığı ve problem durumuna çözüm bulucu niteliği ön plana çıkarılmalıdır.

5.5.3 ÖNERİLER

Bu bölümde sonuçlara ve araştırmacının kazandığı deneyime dayalı olarak geliştirilen önerilere yer verilmektedir. Araştırmanın önerileri sonuçlara dayalı olarak bir başlık altında ya da başka araştırmacılara yönelik önerilerin de yer aldığı aşağıda belirtilen başlıklar altında verilebilir.

5.5.3.1. Araştırma Sonuçlarına Dayalı Öneriler

Araştırma probleminin çözümüne yönelik öneriler getirilmelidir. Bunların nasıl, ne şekilde kimler tarafından yapılacağı belirtilmelidir. Bu öneriler mutlaka sonuçlara dayalı olmalıdır.

5.5.3.2. İleride Yapılabilecek Araştırmalara Yönelik Öneriler

Ayrıca araştırmacı tarafından araştırmada eksik görülen noktalar eleştirilebilir. Amaç, bu çalışmada yapılan eksikliklerin daha sonra yapılacak benzer çalışmalarda yapılmamasıdır. Ayrıca bu çalışmadan sonra başka hangi araştırmaların yapılabileceği belirtilmelidir.

6. KAYNAKÇA

Tezin yazımında alıntı yapılan tüm eserler “Kaynakça” başlığının altında mutlaka yer almalıdır. Tez metninde bulunan atıflar ile kaynakça listesi birebir örtüşmelidir. Kaynakça listesi yazar soyadlarına göre alfabetik sırada verilir. Kaynakların listesinde aynı yazara ait birden fazla çalışma yer alacaksa yayın yılı en yeni olandan en eski olana göre düzenleme yapılır. Metin içinde ve Kaynakça başlığı altında kaynakların gösterilmesinde Amerikan Psikologlar Derneğinin (American Psychological Association-APA) yazım kılavuzunun altıncı baskısı örnek alınmıştır. Özel isimlerin yazılmasında, “nokta” işaretinin kullanılmasında Türkçenin genel kurallarına uyulur.

Kaynak bilgileri sayfa başından başlatılır. Bir satıra sığmayan kaynak yazımlarında ikinci satır normal satır aralığından 1.5 cm. içerden başlatılır. Kitap, dergi ve tez isimleri italik yazılır. Çalışmanın başlığı Türkçe yazım kurallarına uygun şekilde kelimelerin ilk harfleri büyük olarak yazılır.

Metin içi referans kullanıldığında

Sürelî Yayınlarla İlgili Genel Gösterim

Yazarın Soyadı, adının Baş harf(ler)i. (Tarih). Makalenin Adı. *Derginin Adı*, cilt no (sayı), sayfa numarası. Sadece derginin adı italik, diğerleri normal yazılır. Yılda birden fazla sayıda yayınlanan dergiler için cilt sayısının yanına parantez içinde derginin sayısı da verilir.

Sürelî Yayın Örnekleri

Dergide Yayınlanan Tek Yazarlı Makale

Clauser, B. E. (2000). Recurrent Issues and Recent Advances in Scoring Performance Assessment. *Applied Psychological Measurement*, 24, 310-324.

Cohen, J. (1960). A Coefficient of Agreement for Nominal Scales. *Educational and Psychological Measurement*, 20, 37-46.

Dergide Yayınlanan Üç ya da Dört Yazarlı Makale

Klein, S. P., Stecher, B. M., Shavelson, R. J., McCaffrey, D., Ormseth, T. ve Bell, R. M. (1998). Analytic versus Holistic Scoring of Science Performance Tasks. *Applied Measurement in Education*, 11, 121-137.

Dergide Yayınlanan Altı Yazarlı Makale

Kahraman, R. C., Borman, C., Hanımgil, M., Özler, H., Perçin, D. ve Sergen, L. (1993). Kroner Kalp Rahatsızlığının Belirlenmesinde Rol Oynayan Faktörler. *Sağlık Psikolojisi*, 12 (2), 301-307.

Dergide Yayınlanan Yedi ve Daha Çok Yazarlı Makale

Altıdan fazla yazarlı makalelerde beşinci yazarın adının ardından virgül ve üç nokta konulduktan sonra son yazarın adı yazılır.

Elektronik Dergide Yayınlanan Makale

Yukarıdaki ilkeler uygulanarak eğer dergideki makalelerin DOI (Document Object Identifier) numarası varsa bu numara yazılarak site adresi ve erişim tarihi verilmez. DOI numarası yoksa erişim tarihi verilmeden sadece site adresi verilir.

DOI numarası varsa

Akgün, Ö. E., Deryakulu, D. (2007). Düzeltici Metin ve Tahmin- Gözlem- Açıklama Stratejilerinin Öğrencilerin Bilişsel Çelişki Düzeyleri ve Kavramsal Değişimleri Üzerindeki Etkisi. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 40 (1), 17-40. DOI: 10.1501/Egifak_0000000148

DOI numarası yoksa

Akgün, Ö. E., Deryakulu, D. (2007). Düzeltici Metin ve Tahmin- Gözlem- Açıklama Stratejilerinin Öğrencilerin Bilişsel Çelişki Düzeyleri ve Kavramsal Değişimleri Üzerindeki Etkisi. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 40 (1), 17-40. <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/40/152/1102.pdf> adresinden erişildi.

Baskıda Olan Makale

Atılğan, H. (Baskıda). Genellenebilirlik Kuramı ve Puanlayıcılar Arası Güvenirlik için Örnek Bir Uygulama. *Eğitim Bilimleri ve Uygulama*, 4, 24-31.

Yazarsız, Günlük Gazete Makalesi

- Yazarsız çalışmalar, çalışmanın isminin ilk harfine göre kaynakça listesinde yer alır.
- Metin içinde kaynak gösterirken ise kısa bir başlık parantez içinde verilir ("New Drug", 1993).

- Sayfa numaralarından önce İngilizce ise p. kullanılır, Türkçe ise s. yazılır.

New Drug Appears to Sharply Cut Risk of Death From Heart Failure. (July 15 1993). *The Washington Post*, p. A12.

Sağlıklı Yağ Reçetesi. (4 Nisan 1993). *Hürriyet*, s. 15.

Abstract

Eğer süreli yayının adı “abstract” kelimesini içermezse, abstract adı ile nokta arasında köşeli parantez içinde [abstract] yazılır.

Woolf, N. J., Young, S. L., Fanselow, M. S., and Butcher, L. L. (1991). Alteration in Cortex by Pavlovian Conditioning. *Society for Neuroscience Abstracts*, 17, 480.

Rosenthal, R. (1995). State of New Jersey v. Margaret Kelly Michaels: An Overview [Abstract]. *Psychology, Public Policy and Law*, 1, 247-271. <http://www.apa.org/journals/ab1.html> adresinden erişilmiştir.

Yıllık Olarak Yayımlanan Süreli Yayın

Fiske, S. T. (1993). Social Cognition and Social Perception. *Annual Review of Psychology*, 44, 155-194.

Bir Dergide Çeviri Makale

- Makale hangi dile çevrildiyse o dildeki adı yazılır.
- Çevirenin adı, örnekte görüleceği gibi makalenin isminin ardından parantez içinde verilir.
- Çevirilerden yapılan alıntılar, metin içinde gösterilirken yazarın soyadından sonra sırasıyla orijinal tarih ve çeviri tarihi verilir. Örneğin:
Bruce’a (1970/1994) göre.....dır.

Bruce, T. (1994). Çocukların Yaşamında Oyunun Rolü (Çev: A. F. Altınoğlu). *Eğitim ve Bilim*, 18 (92), 64-69. (Orijinal makalenin yayım tarihi, 1970).

Kitaplara İlişkin Genel Gösterim

Yazarın soyadı, adının baş harf(ler)i. (Tarih). *Kitabın Adı*. (Baskı sayısı) Yayın Yeri: Yayın evi.

Kitap Örnekleri

Baykul, Y. (2000). *Eğitimde ve Psikolojide Ölçme: Klasik Test Teorisi ve Uygulaması*. Ankara: ÖSYM.

Kurumun Yazarı ve Yayımcısı Olduğu Kitaplar

Australian Bureau of Statistics. (1991). *Estimated Resident Population by Age and Sex in Statistical Local Areas, New South Wales, June 1990 (No. 3209.1)*. Canberra, Australian Capital Territory: Author.

Devlet Planlama Teşkilatı. (2005). *Ekonomik ve Sosyal Göstergeler (1950-2004)*. Ankara: Devlet Planlama Teşkilatı.

Çeviri Kitap

Freire, P. (1991). *Ezilenlerin Pedagojisi*. (Çev. D. Hattatoğlu ve E. Özbek). İstanbul: Ayrıntı Yayınevi. (Eserin orijinali 1982’de yayımlandı).

Çeviri kitaplar tez metni içinde gösterilirken yazarın soyadından sonra, sırasıyla orijinal tarih ve çeviri tarihi verilir. Örneğin;

“Freire (1982/1991) okuma yazma öğretiminde.....dır.”

Ansiklopedi veya Sözlük

Türk Dil Kurumu. (1969). *Türkçe Sözlük (Genişletilmiş Baskı)*. Ankara: TDK.

Editörler Tarafından Yayıma Hazırlanmış Bir Kitapta Makale ya da Bölüm

- İlk olarak makalenin ya da bölümün yazarı verilir.

- Henüz baskıda olan yayınlar için yayın yılı yerine (baskıda) yazılır. Yayın İngilizce ise yayın yılı yerine (in press) yazılabilir.
- İngilizce yayınlar için; editör varsa editörün isminden önce, yoksa kitabın isminden öne “In” kelimesi yazılır.

Gülmez, M. (2006). Kesintisiz İnsan Hakları Öğretimi ve Eğitimi. *Yaşam Boyu Öğrenme*. F. Sayılan ve A. Yıldız (Editörler). (İkinci Baskı), s. 84-105. Ankara:PegemA Yayıncılık.

Bir Sempozyumda Sunulan Yayımlanmış Bir Çalışma

Burada diğer gösterimlerden farklı olarak çalışmanın adı normal harflerle, sunumun hangi sempozyum ya da konferansta yapıldığı ise italik harflerle yazılır.

Güler, N. (13-15 Eylül 2006). Tek Biçimli ve Tek Biçimli Olmayan Ayrıcalıklı İşlem Gösteren (DIF) Test Maddelerini Aynı Anda Ortaya Çıkaran Lojistik Regresyon, Mantel-Haenszel ve Breslow-Day Çalışmalarının Deneysel Araştırması. *XV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi Bildiri Kitapçığı*. Muğla Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Muğla.

Doktora ya da Yüksek Lisans Tezleri

Alharby, E. R. (2006). *A Comparison Between Two Scoring Methods, Holistic vs. Analytic Using Two Measurement Models, The Generalizability Theory and The Many Facet Rasch Measurement Within The Context of Performance Assessment*. Unpublished doctoral dissertation. The Pennsylvania State University.

Atılgan, H. (2004). *Genellenebilirlik Kuramı ve Çok Değişkenlik Kaynaklı Rasch Modelinin Karşılaştırılmasına İlişkin Bir Araştırma*. Yayımlanmamış doktora tezi. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Kara, E. (1996). *Öğretmenlerin Statü Düzeyleri*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

İnternet Ortamından (Web Sayfalarından) Elde Edilen Bilgiler:

Yazarı ve Yayımlandığı Dergi Belli Olan Çalışma

Field, A. (2005, 10 Aralık). Factor Analysis Using SPSS. <http://www.sussex.ac.uk/Users/andyf/factor.pdf> adresinden erişilmiştir.

Beach, D. (2003, December). A Problem of Validity in Education Research. *Qualitative Inquiry*, Vol. 9, 859-873. Web: <http://www.qix.sagepub.com/cgi/reprint/9/6/859> adresinden erişilmiştir.

Yazarı Belli Olmayan Ancak Yayımlandığı Dergi Belli Olan Çalışma

From Character to Personality. (1999, December). *APA Monitor*, 30 (11). Web: <http://www.apa.org/journals/ab1.html> adresinden erişilmiştir.

Yayımlandığı Tarih Belli Olmayan Çalışma

Tarihi belli olmayan çalışmalar parantez içinde tarih yok anlamında (t.y.) şeklinde gösterilir.

Üniversiteler Arası Kurul. (t.y.). Etiğe Aykırı Davranışlar. http://www.uak.gov.tr/duyuru/etige_aykiri.pdf adresinden erişilmiştir.

Web’de Yazar ya da Belge Adının Belirtilmediği Kaynaklar

İnternet’ten erişilen bir çalışmada yazar, kurum adı, grup adı, belge adı ve tarih belirtilmemişse bununla birlikte kaynak güvenilir ve güncelse erişilen web sitesi adreslerinin listelenmesi için erişilen belge “(URL1), (URL2), (URL3)...” şeklinde ya da “(WEB1), (WEB2), (WEB3)...” şeklinde” metin içinde atıf verildikten sonra bu adlandırma kaynakçada verilerek her bir internet adresi verilmelidir. Erişilen belgede tarih varsa gösterim “(URL1, yıl) ya da (WEB1, yıl)” şeklinde yapılmalıdır.

WEB2: http://www.uak.gov.tr/duyuru/etige_aykiri.pdf adresinden 12.12.2012 tarihinde erişilmiştir.

METİN ALTI REFERANSLAR

Kitaplar*Tek yazarlı:*Ağaoğlu, Adalet. *Hadi Gidelim*. İstanbul: Remzi Kitabevi, 1982.*İki Yazarlı*Soysal, İsmail ve Mihin Eren. *Türk İncelemeleri Yapan Kuruluşlar: Kılavuz*. Ankara: TTK, 1977.*Üç Yazarlı*Olçay, Selâhattin, A. Bican Ercilâsun, Ensar Aslan. *Arpaçay Köylerinden Derlemeler*. 2.bs. Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, 1988.**Yazarı Bilinmeyen***Kibar Serseri*. İstanbul: Necm-i İstikbal Matbaası, 1340 [1924].*Tüzel Kişi Yazarlığı; Dernek, Komisyon, Kurum gibi*Türk Dil Kurumu. *Yeni İmlâ Kılavuzu*. Ankara: TDK, 1965.**Yazar Olarak Editör, Hazırlayan veya Derleyen**Kut, Günay, Haz. *Orhan Şaik Gökyay: Hayatı ve Eserleri*. Ankara: Kültür Bakanlığı, 1989.**Bir Başkası Tarafından Çevrilen, Hazırlanan Bir Eser**Hamadeh, Shirine. *Şehr-i Sefa: 18. Yüzyılda İstanbul*. Çeviren İlknur Güzel. İstanbul: İletişim, 2010.**Hazırlanan Bir Eser**Kınalı-zâde Hasan Çelebi. *Tezkiretü's-Şuara*. Haz. İbrahim Kutluk. 2 c. Ankara: TTK, 1978-1981.**Genel Bir Başlığı ve Tek Yazarı Olan Çok ciltli Bir Eserin Ayrıca İsimlendirilmiş Cildi**Tanilli, Server. *Yüzyılların Gerçeği ve Mirası*, c.1. *İnsanlık Tarihine Giriş*. İstanbul: Say Dağıtım, 1978.**Baskı Kaydı**Gökyay, Orhan Şaik. *Dede Korkud Hikâyesi*. 3.bs. İstanbul: Dergâh, 1985.**Bir Yazarın Eserinden Bir Bölümün Gösterilmesi**Adıvar, Abdülhak Adnan. "XVI. Asır ve Deniz Coğrafyacıları." *Osmanlı Türklerinde İlim*. 2.bs. İstanbul: Maarif Vekaleti, 1943.**Yazarı Tarafından Basılmış Kitaplar**Ünbay, Cem Seyhun. *Yosundandı Poseindon'un Sakalları*. İzmir: Kendi Yayını, 1992.**Armağanlar**

Bir kişinin belirli bir yaşı veya ölümünden sonra hatırasına çıkarılan armağanlar kitap gibi ise kitap, bir süreli yayının belirli bir sayısı ise süreli yayın gibi işlem görür.

Gökyay, Orhan Şaik. "Kitabü'l-Cevherü'l-Cevahir." *Prof. Dr. Bekir Kütükoğlu'na Armağan*. İstanbul: İÜ Edebiyat Fakültesi Tarih Araştırma Merkezi, 1991: 170-182.**Sempozyum ve editörlü kitaplar**Yazar, Sadık. "Bir tercüme metni olarak Cem Sultan'ın Cemşid ü Hurşid Mesnevisine dair bazı dikkatler" *Cem Sultan ve Dönemi*, ed. Bilal Kemikli, Olçay Kocatürk, s. 139-170.**Dergi İçinde Makale:**Köprülü, Fuad. "Gazneliler Devrinde Türk Şiiri." *İstanbul Darülfünunu Mecmuası* 7, s. 2 (1929): 81-83. *Ansiklopedi Maddeleri***İmzalı maddelerin gösterilmesi:**Aktepe, Münir M. "Nevşehirli İbrahim Paşa." *İslâm Ansiklopedisi*. 3.bs. c.9. İstanbul: MEB, 1973.**Tezler**

Gültaş, Ayhan. "Abdülvasi Çelebi ve Halilnamesi: İnceleme, Metin." Doktora Tezi. İstanbul Üniversitesi, 1985.

Elektronik ve Dijital Kaynaklar

İnternet sayfalarından yapılan alıntılarda; varsa yazar adı soyadı yazılır ve araya virgül konulduktan sonra makale adı tırnak içinde yazılıp ardından internet sayfa adresi ve erişim tarihi verilir.

Keser, Aşkın. “Meslek Seçimi ve Seçimi Etkileyen Faktörler.” www.yazimkilavuzu/isguc_org-is_yasami_portali.htm [Erişim 18.01.2007].

7. EKLER

Araştırmada atıfta bulunulan ancak metin içerisinde yer verilmesi gerekmeyen ya da tezdaki akışı bozabilecek ancak eklenmesi gereken, izin yazıları, tablolar, şekiller, ölçme araçları, öğretim materyallerinin ekran görüntüleri fotoğrafları, istatistik analizlerin yapılması için gerekli şartların sağlandığını sınavan ön analiz sonuçları, görüşme notları, katılımcı görüşleri, deneklerin oluşturduğu ödevler vb. bilgi ve belgeler bu başlık altında ayrı birer ek olarak verilebilir. Eklerin sırası, metin içinde okuyucunun karşılaşma sırası ile aynıdır.

Metin kısmında tezin akışını ve bütünlüğünü bozabilecek veya dikkati dağıtacak nitelikteki bazı belge, tablo veya metinler (örneğin; anket soru formları, istatistikler, uzun yasa metinleri, uzun konuşma metinleri, herhangi bir yöntemin detaylı açıklaması, uzun ve ayrıntılı tablolar, izin belgeleri vb.) “KAYNAKLAR”dan sonra “EKLER” bölümünde yer alır.

Ekler bölümde yer alan her bir açıklama için uygun bir başlık seçilir ve bunlar “Ek-1., Ek-2., Ek-3., ...” şeklinde, her biri ayrı bir sayfadan başlayacak şekilde sunulur. Ekler bölümünün sayfa numaraları, kaynaklar kısmının bitişini izleyen sayfa numarası ile devam eder.

Ekler, “İÇİNDEKİLER” listesinde sırasıyla eksiksiz olarak ve tam adıyla verilir. Aynı grup içerisine girebilecek ekler tek bir numara ve genel bir başlık altında toplanabilir, kendi içinde ayrıca harf ilave edilerek alt başlıklara ayrılabilir (Örnek Ek-1A., Ek-1B., Ek-2A., Ek-2B.).

Her ek bölümü, o ekin numarası ve adıyla başlar (**Ek-1. Dış Kapak Sayfası** gibi) (Bkz. bu kılavuzun eklerinin düzenlenişi).

A4 boyutundan büyük harita ve benzeri ekler metin içerisinde değil bu kısımda verilir. Bu tür ekler sadece CD olarak da verilebilir.

Dizin ve sözlük gibi ekler varsa bu kısımda verilir.

CD ekleri tezin arka kapağının içine yapıştırılacak bir cep içine yerleştirilir ve üzerine tezi hazırlayanın adı soyadı, Ek numarası yazılarak belirtilir.

8. ÖZGEÇMİŞ VE İLETİŞİM BİLGİSİ

Bu başlık altında yazar, doğum yeri, öğrenim bilgileri, mesleki deneyimi vb. kendini tanıtmaya amaçlı bilgileri verir. Tez çalışmasıyla elde ettiği sonuç ve deneyimleri öğrenmek amacıyla kendisine ulaşmak isteyenler için işyeri telefonu ya da e-posta adresi gibi kalıcı bir iletişim bilgisini özeti sonuna eklemelidir.

9. SAVUNMA ÖNCESİ TEZİN GÖZDEN GEÇİRİLMESİ

Tez çalışması raporlaştırıldıktan sonra yazım yanlışları, eksik verilmiş bilgiler, hatalı kaynak gösterme ve/veya biçimlendirmeler vb. olası sorunları savunmadan önce giderilmek üzere hazırlayan tarafından uzmanlara ve akranlarına kontrol ettirilmelidir. Jüri üyelerine verilmek üzere Enstitüye teslim edilmeden önce danışman tarafından mutlaka tez okunmuş, gerekli düzeltmeler yapılmış ve onaylanmış olmalıdır. Yeterince iyi hazırlanmamış bir tez hem hazırlayan hem de danışmanı açısından övünülecek bir çalışma olmayacaktır.

Tez, aynı özgün metinden çoğaltılır ve her kopya yüksek baskı kalitesi ve çözünürlüğe sahiptir. Basılı metin üzerinde düzeltme yapılmaz. Düzeltme gereken durumlarda, düzeltme yapılan sayfalar jüri üyelerine gelmeden önce yenileriyle değiştirilir.

KAYNAKÇA

- APA. (2010). *Publication Manual of the American Psychological Association, Sixth Edition*. Washington DC: American Psychological Association.
- Büyüköztürk, S., Kılıç-Çakmak, E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, S. ve Demirel, F. (2010). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem.
- Yıldırım, A., ve Şimşek, H. (2006). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* (6. Basım). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Tomul, E. (2009). Problemi Seçme ve Tanımlama. Tanrıöğen, A. (Ed.) *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*, s. 87-110. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Karasar, N. (1995). *Araştırmalarda Rapor Hazırlama* (8. Basım). Ankara: 3a Araştırma Eğitim Danışmanlık.
- Sarpkaya, R. (2009). Bilimsel Araştırmanın Raporlaştırılması. Tanrıöğen, A. (Ed.) *Bilimsel Araştırma Yöntemleri* s.251-276. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Wolf, R. M. (1997). Rating Scale. In Keeves, J. P. (Ed.) *Educational Research Methodology and Measurement: an International Handbook*. (Second Edition). Cambridge: Pergamon.
- Üniversiteler Arası Kurul. (t.y.). *Etiğe Aykırı Davranışlar*. http://www.uak.gov.tr/duyuru/etige_aykiri.pdf adresinden erişilmiştir.

EK 1. TEZ SIRTİ ÖRNEĞİ

E. DURMUŞ	MEHMED ŞAKİR EFENDİ, HEDİYYETÜ'L-İRFÂN DER ŞERH-İ BAHÂRİSTÂN	2082
------------------	---	-------------

EK 2. DIŞ KAPAK ÖRNEĞİ

**T.C.
İSTANBUL MEDENİYET ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ ve EDEBİYATI ANABİLİM DALI**

**MEHMED ŞAKİR EFENDİ ve HEDİYETTÜ'L-İRFAN DER
ŞERH-i BAHARİSTAN**

3 satır aralığı

Doktora Tezi

1 Satır aralığı

ERSİN DURMUŞ

1 Satır aralığı

ARALIK 2018

EK 3. İÇ KAPAK ÖRNEĞİ

**T.C.
İSTANBUL MEDENİYET ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ ve EDEBİYATI ANABİLİM DALI**

**MEHMED ŞAKİR EFENDİ ve HEDİYETTÜ'L-İRFAN DER
ŞERH-i BAHARİSTAN**

3 satır aralığı

Doktora Tezi

1 Satır aralığı

ERSİN DURMUŞ

1 Satır aralığı

**DANIŞMAN
PROF. DR. İSMAİL GÜLEÇ**

ARALIK 2018

EK 4. BİLDİRİM SAYFASI ÖRNEĞİ

BİLDİRİM

Hazırladığım tezin tamamen kendi çalışmam olduğunu, akademik ve etik kuralları gözeterek çalıştığımı ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt ederim.

İmza
Öğrencinin adı soyadı

Danışmanlığımı yaptığım işbu tezin tamamen öğrencinin çalışması olduğunu, akademik ve etik kuralları gözeterek çalıştığımı taahhüt ederim.

Danışmanın Ünvanı Adı Soyadı

EK 5. JÜRİ ÜYELERİNİN İMZA SAYFASI ÖRNEĞİ

İMZA SAYFASI

..... tarafından hazırlanan ‘.....’ başlıklı bu yüksek lisans/doktora tezi, Anabilim/bilim Dalında hazırlanmış ve jürimiz tarafından kabul edilmiştir.

JÜRİ ÜYELERİ

İMZA

Tez Danışmanı:

[Ünvanı, Adı SOYADI]

.....

Kurumu:

Üyeler:

[Ünvanı, Adı ve Soyadı]

.....

Kurumu:

[Ünvanı, Adı ve Soyadı]

.....

Kurumu:

[Ünvanı, Adı ve Soyadı]

.....

Kurumu:

[Ünvanı, Adı ve Soyadı]

.....

Kurumu:

Tez Savunma Tarihi: / / 201...

EK 5. ÖZET ÖRNEĞİ

ÖZET

KAVRAMSAL DEĞİŞİM STRATEJİLERİ, ÇALIŞMA TÜRÜ VE BİREYSEL FARKLILIKLARIN ÖĞRENCİLERİN BAŞARI VE TUTUMLARI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Akgün, Özcan Erkan

Doktora Tezi, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı, Eğitim Teknolojisi Programı

Danışman: Doç.Dr. Deniz Deryakulu

Ekim, 2005. 193 Sayfa.

Bu araştırma, iki farklı kavramsal değişim stratejisine göre hazırlanan çokluortam materyallerini öğrencilerin bireysel ya da grupla çalışmalarının ve bilişsel, duyuşsal özelliklerinin kavramsal değişimleri üzerindeki etkilerini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Araştırma 2x2(x3) faktöryel desende yürütülmüştür. Bu desende bağımlı değişkenler üzerinde etkisi incelenen iki faktör yer almaktadır. Bunun dışında bir bağımlı değişkene ilişkin tekrarlı ölçümler bulunmaktadır. Araştırmanın bağımlı değişkenleri kavram yanılığsı, kimyaya yönelik tutum ve bilişsel çelişkidir. Bağımsız değişkenler ise tahmin-gözlem-açıklama (TGA) ve düzeltici metin (DM) düzeylerinden oluşan kavramsal değişim stratejisi ile bu stratejilerin bireysel ya da ortaklaşa çalışılması düzeylerinden oluşan çalışma türüdür. Bu değişkenler dışında öğrencilerin bilimsel epistemolojik inançları, bilimsel süreç becerileri, güdülenme tür ve düzeylerinin kavramsal değişime etkisi ele alınmıştır. Çalışma grubunu Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi, Sınıf Öğretmenliği Programında üçüncü sınıfta okuyan 52'si kız, 21'i erkek 73 öğrenci oluşturmaktadır.

Araştırmada elde edilen veriler, iki faktörlü ANCOVA, iki faktörlü ANOVA ve tekrarlı ölçümler için iki faktörlü ANOVA kullanılarak incelenmiştir. Araştırma sonuçları DM stratejisine göre tasarlanan materyalin, TGA stratejisine göre öğrencilerin kavram yanılığlarını ve bilişsel çelişkiye yönelik kaygılarını anlamlı olarak azalttığı, öğrencilerin kimyaya yönelik tutumlarını ve bilişsel çelişkiye yönelik ilgilerini anlamlı olarak arttırdığını göstermektedir. Öğrencilerin kavramsal değişim stratejilerine göre tasarlanan materyalleri ortaklaşa çalışmaları bireysel çalıştıkları duruma göre öğrencilerin kavram yanılığlarını ve bilişsel çelişkiye yönelik kaygılarını anlamlı olarak azaltmakta, bilişsel çelişkiye yönelik ilgilerini ise anlamlı olarak arttırmaktadır. Öğrencilerin kavramsal değişimlerinin deneysel işlemler sonrasında kalıcı olduğu bulunmuştur. DM stratejisine göre çalışan öğrenciler ortaklaşa çalıştıkları zaman anlamlı olarak daha fazla metabilişsel strateji kullanmakta ve öğrenme görevlerini daha kararlılıkla yerine getirmektedirler.

Anahtar Kelimeler: Öğretim Tasarımı, Kavramsal Değişim, Kavram Yanılığsı, Maddenin Yapısı.

EK 6. ÖZET ÖRNEĞİ

Özgeçmiş

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı: Sevgi GÖNÜL

Uyruğu: T.C.

Doğum Tarihi ve Yeri: 19 Haziran 1985, Uşak

Elektronik Posta: sevgigonul89@gmail.com

EĞİTİM

Derece	Kurum	Mezuniyet Yılı
Lisans	İMU, Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü	2012
Yüksek Lisans	İMU, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı	2014
Doktora	İMU, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı	2018

İŞ TECRÜBESİ

Tarih	Kurum	Görev
2012-2013	Başbakanlık Osmanlı Arşivi	Uzman
2013-2014	İMU, Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü	Araştırma Görevlisi

YABANCI DİLLER

İleri düzeyde İngilizce, Almanca, Arapça ve Farsça; orta düzeyde Urduca ve Maleyce; başlangıç düzeyinde İtalyanca ve İspanyolca.

YAYINLAR

Gönül, Sevgi, “Peçevî Tarihi Perspektifinden Osmanlı Sosyal Hayatına Bakış,” *Tarih Araştırmaları Dergisi*, 6(2014), 215-246.

HOBİLER

Yelkencilik, binicilik, okçuluk, pul koleksiyonu, ev dekorasyonu